

Základní škola a Mateřská škola Kosova Hora

Minimální preventivní program

**zaměřený na prevenci a řešení
rizikových projevů chování
u dětí a mládeže
na úrovni základní školy**

pro školní rok 2025/2026

Obsah

1. Charakteristika a cíle MPP	3
2. Charakteristika školy	5
3. Analýza současného stavu na škole	6
4. Garant MPP a spolupracovníci.....	7
5. Cíle primární prevence na škole ve školním roce 2025/2026	7
6. Primární prevence – obsah a aktivity	9
7. Časový harmonogram primární prevence ve školním roce 2025/2026.....	10
8. Metody při realizaci prevence	13
9. Podklady v legislativě	15
10. Evaluace MPP z loňského školního roku	15
11. Seznam literatury, DVD a CD k potřebě primární prevence na škole	16
12. Odkaz na školní řád.....	18
13. Školní program proti šikanování	18
14. Krizový plán k řešení rizikového chování na škole	24
15. Adresář organizací podílejících se na prevenci rizikového chování	36

1. Charakteristika a cíle MPP

Naše škola připravuje a realizuje Minimální preventivní program, který vychází z Národní strategie prevence rizikového chování dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT na období 2019 – 2027, dále z Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28, z Metodického pokynu MŠMT ČR č.j. 21149/2016 k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních, z dlouhodobé Strategie primární prevence rizikového chování na naší škole a z potřeb samotné školy.

Nárůst různých projevů rizikového chování (zneužívání návykových látek, alkoholu, kouření, záškoláctví, šikanování, kyberšikana, sebepoškozování a sebevražedné chování a dalších jevů) se v populaci mládeže a dětí školního věku stává celospolečenským problémem. Děti, navštěvující základní školu, patří k nejohroženější skupině. Proto je důležité zahájit primární prevenci právě v době základní školní docházky a poskytnout žákům, přiměřeně jejich věku, co nejvíce informací o problematice sociálně patologického chování, naslouchat jejich problémům, otevřeně s nimi hovořit i na neformální úrovni, posilovat jejich sebevědomí a rozvíjet sociální komunikaci.

Vypracovaný systém primární prevence v naší škole je systémový a kontinuální a výchova ke zdravému životnímu stylu se stává přirozenou součástí života školy. Primární prevenci chápeme jako prostředek, kterým dětem naznačíme, jak zaujímat správné postoje a názory, jak argumentovat a diskutovat, jak přijímat a odmítat, jak se nebát říci svůj názor, jak se nebát říci "NE!", jak si užít ve volném čase, jak pochopit sám sebe, jak poznat ostatní, jak hledat ty správné lidi a být správným člověkem mezi nimi.

Primární prevence je zaměřena na všechny žáky naší školy se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného prostředí, žákům s nedostatečným prospěchem a s některými typy specifických vývojových poruch chování. Preventivní opatření v rámci tohoto programu se dále zaměřují i na rodiče těchto žáků, veřejnost a pedagogické pracovníky naší školy. Dbáme na to, aby se do aktivit preventivního programu zapojovali všichni žáci dané třídy. Na tvorbě programů se podílí a radou i svojí pomocí k nim přispívají třídní učitelé a ostatní vyučující. Při této těsné spolupráci pak dochází nejen k hlubšímu stmelení třídních kolektivů, ale také k prohloubení vztahů s třídním učitelem a dalšími pedagogy.

Hlavním cílem MPP je zvyšování odolnosti našich žáků vůči rizikovým projevům chování nabídkou pro žáky atraktivních a přínosných preventivních pořadů. Do svého preventivního působení také zahrnujeme to, co je důležité a v naší škole k dispozici a vše, co již bylo s úspěchem vyzkoušeno. K tomuto cíli využíváme různých aktivních metod sociálního učení, individuálního přístupu k žákům apod. Za důležitou považujeme také motivaci rodičů a jejich spolupráci v rámci tohoto programu.

Při naplňování cílů primární prevence se snažíme o:

- zlepšování mezilidských vztahů a podporu vzájemné pomoci mezi jednotlivci i třídními kolektivy

- pěstování pocitu sounáležitosti k dění v naší škole a pocitu hrdosti žáků školy nad jejich úspěchy (dobře fungující Školní parlament)
- pěstování a důsledné vyžadování zásad slušného chování
- cvičení v sebeovládání a umění zapojit se a obstát v kolektivu
- rozvíjení osobnosti žáka a posilování jeho pozitivních vlastností
- učení se vhodnému řešení problémů školního kolektivu a zvládání obtížných situací
- učení rozlišovat dobré a špatné, vedení žáků ke správnému sebehodnocení, stanovení si reálných životních cílů, poznání sebe sama a zvládání stresových situací
- učení dovednosti řešit své problémy bez pomoci návykových látek a tím zvýšit sebevědomí žáků a jejich odolnost vůči sociálně negativním jevům
- naučení takových znalostí a dovedností, které budou dobře uplatnitelné v životě, tzn. méně teoretických poznatků a větší zaměření se na činnostní a prožitkové učení
- zavádění efektivních metod výuky, jako je skupinové a projektové vyučování, které vede k týmové práci, vzájemné pomoci a respektu i pocitu sounáležitosti
- včasné zjištění projevů fyzického a psychického násilí mezi žáky
- vytváření podmínek pro příznivé pracovní klima a zdravý pracovní režim
- fungování systému důvěryhodných poradenských služeb pro žáky, jejich rodiče i pedagogy
- spolupráci s rodiči žáků
- poskytování pravidelných informací o všech problémech, které se u žáků vyskytnou, ostatním pedagogům školy v souladu s jejich mlčenlivostí vůči těmto problémům
- zajištění odborného vzdělávání všech pedagogů v oblasti primární prevence

Dále chceme nenásilnými formami v rámci i nad rámec učebních osnov seznámit žáky s nebezpečím rizikového chování:

- ➔ kriminalitou a delikvencí
- ➔ patologickým hráčstvím
- ➔ záškoláctvím
- ➔ šikanováním, vandalismem a jinými formami násilného chování
- ➔ rasismem a xenofobií
- ➔ kyberšikanou a jejím nebezpečím, bezpečném užívání sociálních sítí
- ➔ drogovou závislostí, kouřením a alkoholismem

- sebevražedným chováním
- prohlubovat povědomí žáků o rizikovém chování a jeho možných následcích
- prohlubovat právní vědomí žáků.

Velký důraz klademe v naší škole na rozvoj osobnosti žáka a posilování pozitivních životních hodnot a postojů, na smysluplné trávení volného času, na empatii a schopnost pomoci druhým v rámci rodiny, školy a společnosti. Snažíme se pro naše žáky vytvářet přátelské prostředí, podporovat je v otevřené komunikaci a účinné spolupráci a stmelovat třídní kolektivy.

2. Charakteristika školy

Název: **Základní škola a Mateřská škola Kosova Hora**

Identifikátor zařízení: **600 054 799**

Sídlo: **Kosova Hora 85, 262 91**

Právní forma: **příspěvková organizace**

IČO: **75030471**

Charakteristika školy: **úplně organizovaná ZŠ, 1. – 9. ročník, 9 tříd,
138 žáků**

Zřizovatel školy: **Obec Kosova Hora**

Vedení školy: **Mgr. Robert Kohout – ředitel školy**

E-mail: skola@zskosovahora.eu

Webové stránky: **www.zskosovahora.eu**

Školská rada: **Mgr. Kristýna Macháčová, Jana Pištěková, Mgr. Jana Stiborová
Lenka Havlíčková, Bc. Ladislav Hodík, Jitka Váňová
Ing. Iveta Belzová, Pavlína Jíchová, Ing. Klára Růžhová**

Výchovný poradce: **Mgr. Zuzana Chlastáková**

Metodik prevence: **Mgr. Jana Němcová**

Základní škola Kosova Hora je úplně organizovaná škola, která má po jedné třídě v každém ročníku. Školu navštěvuje celkem **138 žáků**. Školní docházku si v naší škole plní

nejen žáci s bydlištěm v Kosově Hoře, ale dojíždějí sem žáci i z okolních obcí – Klimětic, Lovčic, Prosenic a Prosenické Lhoty, Luhů, Štětkovic, Sedlečka, Minartic, Sedlec-Prčice, Vojkova a také ze Sedlčan. Povinnou školní docházku si v naší škole budou tento rok plnit také jeden žák slovenské národnosti, jeden žák z Ukrajiny a tři žáci vietnamské národnosti.

Škola v Kosově Hoře využívá ke svému provozu nově zrekonstruovanou budovu s přistaveným křídlem, kde se nachází odborné učebny. V přízemí školy slouží odborné výuce jazyková učebna, učebna pracovních činností a školní dílny. Svoji kmenovou učebnu zde má 1. až 3. třída a 5. třída. Průchodem lze projít do tělocvičny, která má své sociální zařízení a sprchy. V 1. patře je umístěna odborná učebna přírodopisu a zeměpisu, odborná učebna fyziky a chemie, počítačová učebna a dále učebny 4. ročníku a 2. stupně. Součástí 1. patra je též ředitelna, školní poradenské pracoviště, žákovská a učitelská knihovna, sborovna, kabinety odborných učeben přírodopisu a zeměpisu, chemie a fyziky a cvičná žákovská kuchyně. K výuce tělesné výchovy žáci využívají také multifunkční školní sportovní hřiště v areálu školy a hřiště u sokolovny. Na školní zahradě je postavena venkovní učebna, amfiteátr a herní prvky, jako např. houpačky, dětské lezecké stěny, prolézačky a také záhony sloužící pěstitelským činnostem žáků. Školní zahrada je využívána k oddechu a relaxaci žáků během velkých přestávek a při pobytu ve školní družině.

3. Analýza současného stavu na škole

V zájmu školy je se stát otevřenou, komunikativní školou, spolupracovat s rodiči žáků, informovat je o školních a mimoškolních aktivitách a o výsledcích vzdělávání jejich dětí. Do plnění cílů minimálního preventivního programu se zapojují všichni pedagogičtí pracovníci školy a úzce spolupracují se školním metodikem prevence (Mgr. Janou Němcovou) i výchovným poradcem (Mgr. Zuzanou Chlastákovou).

V naší škole se zvyšuje poslední dobou počet žáků ze sociálně slabých rodin a žáků se špatným rodinným zázemím. Těmto žákům i jejich rodičům věnujeme zvýšenou pozornost a péči.

Na škole se v posledních několika letech také zvýšil počet žáků s poruchami pozornosti a chování, přibyla žákyně s poruchou autistického spektra. Tito žáci využívají podpory asistenta pedagoga, který je pro ně oporou nejen při samotném vzdělávání, ale také jejich průvodcem při vytváření pozitivních vazeb ve školním kolektivu. Spolupracujeme též s odbornými organizacemi, které pomáhají při začleňování žáků s PAS do kolektivu, např. nautis, a s pracovníky odboru příslušné sociální péče (Sedlčany, Votice).

Na začátku školního roku rozesíláme ve školním informačním systému Škola OnLine zákonným zástupcům žáků 1. třídy dopis k řešení šikany na naší škole. Rodiče jsou v něm ubezpečeni, že šikanu ani její projevy na naší škole rozhodně nebudou trpěny a ubezpečeni, že každé upozornění na šikanu ze strany žáků či rodičů důkladně prověříme a budeme ji důsledně řešit. Tento dopis je také uveřejněn na webových stránkách školy.

4. Garant MPP a spolupracovníci

Za vypracování a účinnou realizaci MPP na škole zodpovídá ředitel školy Mgr. Robert Kohout ve spolupráci s metodikem prevence, Mgr. Janou Němcovou, a výchovným poradcem, Mgr. Zuzanou Chlastákovou. Na uskutečňování programů a aktivit primární prevence se podílí všichni pedagogové školy.

Vedení školy vytváří dobré podmínky pro plnění cílů MPP. Umožňuje odborné vzdělávání metodika prevence, výchovného poradce i ostatních pedagogických pracovníků. V rámci pedagogických porad dává prostor pro informování učitelů metodikem prevence a pomáhá zajišťovat materiály pro realizaci MPP. Vedení školy spolupracuje s metodikem prevence a výchovným poradcem při řešení problémových situací na škole.

Všichni pedagogičtí pracovníci školy jsou seznámeni s vypracovaným MPP. Jeho tištěná verze je přístupná ve školním poradenském pracovišti. Pedagogický sbor je průběžně seznamován se situací v oblasti návykových látek a ostatních negativních vlivů. Volně přístupné jsou učitelům vzdělávací materiály v oblasti primární prevence, které jsou umístěny v učitelské školní knihovně. Informační a propagační materiály týkající se problematiky rizikového chování přeposílá metodik prevence emailovými zprávami svým kolegům, popř. je vyvěšuje na nástěnku ve sborovně, nebo jsou aktuálně sdělovány na provozních poradách.

Při řešení závažnějších problémů spojených s rizikovým chováním žáků spolupracujeme také s odbornými a specializovanými pracovišti. Jsou to zejména:

- ✓ Pedagogicko-psychologická poradna Příbram
- ✓ Pedagogicko-psychologická poradna Benešov
- ✓ Speciálně pedagogické centrum Příbram
- ✓ Speciálně pedagogické centrum Benešov
- ✓ Středisko výchovné péče Dobřichovice
- ✓ Odbor sociálně právní ochrany dětí Sedlčany
- ✓ Městská policie Sedlčany
- ✓ PČR Sedlčany

5. Cíle primární prevence na škole ve školním roce 2025/2026

Při stanovení krátkodobých cílů, které si naše škola vytyčila v primární prevenci pro daný školní rok, vycházíme z preventivní strategie školy a z jejích priorit. Jedná se plnění následujících konkrétních cílů:

- předcházet různým projevům a forem šikany podporou pozitivního klimatu třídy i celé školy

- zajištění dohledu nad žáky během přestávek a volných hodin
- upevňovat obecně uznávané morální hodnoty a postoje, důsledně dbát na dodržování zásad slušného chování
- zamezit přístupu žáků ve škole k nevhodným webovým stránkám jejich zablokováním
- předcházet záškoláctví podporou zdravého školního klimatu
- upevňovat spolupráci a komunikaci s rodiči
- spolupracovat v případě podezření na záškoláctví s dalšími subjekty (OSPOD Sedlčany, ošetřující lékař dítěte, PČR Sedlčany)
- upozorňovat na zdravotní rizika spojené s užíváním návykových látek i na jejich právní důsledky
- preventivně působit na žáky v oblasti on-line hraní hazardních her a vysvětlovat nebezpečí hraní těchto her se všemi jeho důsledky
- vést žáky ke smysluplnému využití volného času formou zájmových a sportovních kroužků
- začlenit do výuky výchovu ke zdraví, dopravní výchovu a finanční gramotnost
- poučovat žáky o bezpečnosti chování v areálu školy, během školních akcí i dnů volna a o prázdninách
- podporovat kladný vztah žáků ke svému tělu a zdravý životní styl
- upozorňovat na nebezpečí spojená s poruchami příjmu potravy
- předcházet negativním vlivům reklamy a médií
- upozorňovat na zdravotní a právní rizika plynoucí z předčasného a rizikového sexuálního života
- předcházet rizikům týrání, zneužívání či zanedbávání žáků a v případě podezření na toto chování kontaktovat odpovědná pracoviště (OSPOD Sedlčany, Městská policie Sedlčany, PČR)
- poučit žáky o možnostech řešení domácího násilí – linka důvěry, schránka důvěry na škole i na webových stránkách školy, svěřit se důvěryhodnému pedagogovi
- předcházet základním projevům kriminality a delikvence (krádeže, násilí, vandalismus) a v případě potřeby spolupracovat s odbornými pracovišti (PČR, OSPOD)
- vést žáky k toleranci k menšinovým skupinám a jejich kultuře
- prevence rizik spojených s působením sekt a členství v nich
- pečovat o zdravý rozvoj osobnosti žáků a jejich duševní zdraví a wellbeing
- pečovat o duševní zdraví jako prevenci sebepoškozování až sebevraždy

- posilovat a rozvíjet zdravé vrstevnické vztahy
- naučit žáky poskytnout první pomoc a orientovat se v integrovaném záchranném systému
- rozvíjet a upevňovat kladný vztah k životnímu prostředí pomocí environmentální výchovy
- vést žáky k podílení se na chodu školy a vytváření pozitivního školního klimatu pomocí dobře fungujícího školního žákovského parlamentu
- seznámit pedagogy s kompetencemi jednotlivých složek v oblasti rizikových jevů, zvláště v oblasti šikany a kyberšikany

6. Primární prevence – obsah a aktivity

Obsah a aktivity v rámci MPP jsou rozděleny do tří celků dle cílových skupin:

1) prevence směrem k žákům

- a) oblast výuky – témata sociálně negativních jevů jsou začleněny do školního vzdělávacího programu
- b) třídnické hodiny – prostor pro náhled na situaci a vztahy ve třídě, umožňují modelování vztahů prostřednictvím práce se třídou jako sociální skupinou, jsou zařazovány třídními učiteli aktuálně dle potřeby
- c) aktivity specifické primární prevence – snažíme se žákům školy nabídnout besedy a interaktivní programy, které vyplynou z potřeb a specifík školy. V tomto školním roce se chceme zaměřit zejména na následující témata: *první pomoc, péče o zdraví, péče o duševní zdraví, prevence poruch příjmu potravy a zdravá výživa, předcházení vzniku závislostí (alkoholismus, tabakismus), prevence šikany, kyberšikany a rizikového chování na sociálních sítích, prevence závislosti na hráčství a on-line hraní hazardních her*
- d) školní poradenské služby – žáci mohou využít konzultační hodiny metodika prevence, které jsou každé pondělí od 15.00 do 16.00, nebo mohou navštívit metodika prevence v případě nutné potřeby kdykoliv. Při problémech se mohou obrátit též na třídního učitele, výchovného poradce, vedení školy nebo na jakéhokoliv zaměstnance školy, ke kterému pociťují důvěru.
- e) nabídka volnočasových aktivit – v naší škole mohou žáci 1. stupně navštěvovat **školní družinu**. Starší žáci mohou využívat členství KMD, pracovat ve školním parlamentu, pomáhat se zajišťováním školních akcí, podílet se na sestavování školního časopisu Kosák.

2) prevence směrem k rodičům

a) informační servis pro rodiče – seznámení s preventivní strategií školy na webových stránkách, seznámení se s platným školním řádem, informace o situaci, která se bezprostředně týká jejich dítěte, konzultace s třídními učiteli, vedením školy, výchovným poradcem či metodikem prevence, poskytnutí adresáře služeb s ohledem na problematiku zvládnutí rizikových forem chování u dětí, sdělení informací pomocí vybudovaného emailového informačního systému a školního informačního systému Škola OnLine.

b) aktivní formy spolupráce s rodiči – kvalitní práce třídních učitelů směrem k rodičům, funkčnost poradenského pracoviště (školního metodika prevence, výchovného poradce, externí poradenská činnost odborníků na škole – PPP Příbram, SPC Příbram, SVP Příbram), školní akce určené pro rodiče s dětmi.

3) prevence směrem k pedagogickým pracovníkům

a) vzdělávání a sebevzdělávání metodika prevence

b) informovanost všech pracovníků školy o skladbě MPP a nastavených pravidlech – řád školy, krizový plán, zdroje odborné a metodické pomoci, požadavky na práci třídních učitelů, informování o způsobu vedení dokumentace v oblasti primární prevence a o způsobu předávání a shromažďování informací směrem k metodikovi prevence

c) nabídka a využití dalšího vzdělávání v oblasti primární prevence

d) poradenská činnost poskytovaná metodikem prevence a výchovným poradcem, pomoc při řešení problémů spojených s rizikovým chováním žáků

7. Časový harmonogram primární prevence ve školním roce 2025/2026

Měsíc	Název pořadu	Zajišťuje	Cílové skupiny
ZÁŘÍ	Prevence rizikového chování ve škole, seznámení se školním řádem, pravidla chování	Třídní učitelé	1. - 9. třída

ŘÍJEN	Člověk a právo, morálka a právo, právní normy	učitel SV	8. třída
LISTOPAD	Víra a náboženství – prevence kultů a sekt	učitel SV	7. třída
	Základní lidská práva a svobody	učitel SV	8. třída
	Umíme se domluvit	Jules a Jim	4. – 7. třída
PROSINEC	Racionální hospodaření s penězi a majetkem	učitel SV	7. třída
	Každý jsme jiný	Jules a Jim	5. + 6. třída
	Wellbeing – zvládám svoje trápení	Jules a Jim	7. – 9. třída
	Moje identita a hodnoty	Jules a Jim	8. + 9. třída
LEDEN	Lidská práva	učitel SV	6. a 7. třída
	Osobnost člověka – sebepoznání, sebepojetí, sebehodnocení, seberealizace, vůle	učitel SV	8. třída
ÚNOR	Zdravé zuby	Třídní učitelé	1. - 3. třída
	Pravidla chování, konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti	učitel SV	6. třída
	Tolerance k národnostním menšinám	učitel SV	7. třída
BŘEZEN	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence	učitel SV	6. třída
	Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, šikana a jiné projevy násilí	učitel SV	7. třída

DUBEN	Vztahy mezi lidmi a formy soužití	učitel SV	6. třída
	Hodnota a podpora zdraví	učitel SV	7. třída
	Vztahy ve dvojicích, partnerské vztahy	učitel SV	8. třída
KVĚTEN	Zdravý způsob života, organizace vlastního času	učitel SV	6. třída
	Mezilidské vztahy, respektování sebe sama i druhých, empatie	učitel SV	7. třída
	Sebepoznání a sebepojetí, vztahy k druhým lidem	učitel SV	8. třída
ČERVEN	Dovednosti při řešení problémů v mezilidských vztazích	učitel SV	7. třída
	Působení sekt	učitel SV	8. třída
	Osobní bezpečí, rizikové formy trávení volného času (adrenalinové sporty, apod.)	Třídní učitelé	1. - 9. třída
	Ochrana člověka za mimořádných okolností – orientace v IZS, práce HZS, osobní bezpečí, první pomoc	Vedení školy, třídní učitelé	1. – 9. třída

Další pořady primární prevence budou objednávány a zařazeny dle aktuální nabídky a potřeb školy.

Školní metodik prevence se bude věnovat třídním kolektivům a práce s nimi dle aktuální potřeby v průběhu celého roku.

8. Metody při realizaci prevence

K důslednému plnění MPP slouží tyto **formy a metody**:

Pro žáky:

- řízený rozhovor, diskuse
- práce s textem
- výklad s aktivizací
- četba ukázek z literatury
- párové a skupinové vyučování
- projektové vyučování
- hra, dramatizace, pantomima
- práce s digitálními technologiemi
- tematická práce
- komunitní kruh
- brainstorming
- využití internetu
- myšlenkové mapy
- přednášky a besedy s odborníky
- interaktivní programy
- vrstevnické programy (peer programy)

Mimo vyučovacích metod uplatňujeme ještě tyto formy plnění cílů MPP:

- aplikace Nenech to být, informační nástěnka
- konzultační hodiny pro žáky
- volnočasové aktivity
- individuální práce s problémovými žáky
- využití školní knihovny
- dopravní soutěže
- školy v přírodě
- lyžařské a turistické kurzy
- divadelní a filmová představení
- sportovní soutěže a olympiády

- hudební koncerty a taneční vystoupení
- výtvarné výstavy a kurzy
- školní výlety

Pro rodiče:

- ➔ třídní schůzky
- ➔ konzultační hodiny
- ➔ poradenská činnost
- ➔ školní zpravodaj
- ➔ školní kalendář akcí
- ➔ webové stránky školy
- ➔ schůzky Rady rodičů
- ➔ veřejné ukázkové hodiny
- ➔ kulturní aktivity školy

Pro pedagogy:

- ➔ seznámení s MPP na pedagogické radě
- ➔ vzdělávání v oblasti prevence (ŠMP, VP, TU)
- ➔ semináře DVPP
- ➔ metodická a poradenská činnost ŠMP a VP
- ➔ práce preventivního týmu
- ➔ literatura, časopisy, video, DVD k problematice prevence (sborovna, knihovna)
- ➔ webové stránky školy, internet
- ➔ spolupráce s rodiči a osvětová činnost pro rodiče
- ➔ zajištění metodických pomůcek a kontaktů
- ➔ spolupráce s odborníky
- ➔ propagace
- ➔ spolupráce s institucemi zabývajícími se využitím volného času dětí a mládeže

9. Podklady v legislativě

Pro vypracování tohoto minimálního preventivního programu byly využity následující závazné či doporučené podklady:

- ◆ Dokument MŠMT - Národní strategie prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027 vč. Akčních plánů
- ◆ Metodické doporučení MŠMT ČR č.j. 21291/2010-28 k primární prevenci sociálně patologických jevů dětí, žáků a mládeže ve školách a školských zařízeních
- ◆ Metodický pokyn k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č.j. MŠMT-22294/2013-1
- ◆ § 29 odst.1 a § 30 odst.3 Zákona č.561/2004 (Školský zákon)
- ◆ Vyhláška č.197/2016 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních
- ◆ Vyhláška č. 27/2016 Sb.o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných
- ◆ Zákon 379/2005 §18 písm. c) – o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami
- ◆ Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027

10. Evaluace MPP z loňského školního roku

V září navštívili žáci 1. až 4. třídy divadelní představení nazvané Karkulka v síti. Interaktivní pohádka o zásadách bezpečného chování na internetu vtáhla malé diváky do děje a hravou formou jim představila několik základních pravidel, jak se na internetu chovat. Žáci 5. až 9. třídy zhlédli edukativní inscenaci World of Fake, která jim objasnila principy šíření dezinformací a upozornila na důležitost ověřování informací.

Programy všeobecné primární prevence jsme v tomto roce zaměřili na bezpečné chování v kyberprostoru. Díky získání dotace z Fondu prevence Středočeského kraje jsme mohli pro žáky zajistit programy projektu E-bezpečí, které se již více než 18 let zaměřuje na témata, která jsou spojena s online bezpečností a prevencí rizikového chování v online prostředí. Účastníky lekcí lektori seznamují např. s problematikou kybernetické agrese, kyberšikany, sextingu, riziky spojenými s online seznamováním a fenoménem kybergrooming, intenzivně se věnují také novým druhům sociálních sítí, problematice nebezpečných výzev (tzv. dangerous challenges) a dalším souvisejícím tématům. Žáci 5., 6., 7. a 8. třídy se zúčastnili programu s názvem Kyberšikana, žáci 7., 8. a 9. třídy se v tematickém modulu Sexting, kybergrooming a online podvody dozvěděli jaká rizika jsou spojena se sdílením intimních materiálů na internetu, co je to webcam trolling, jaká rizika jsou spojena s online seznamováním, kdo jsou to internetoví predátoři, jaké triky používají a jak si ověřit identitu internetových kamarádů. Zajímavý program byl doplněn skutečnými případy dětských obětí.

Jaká rizika s sebou nesou sociální sítě, na co si na nich dávat pozor, jak si zabezpečit svůj účet a jak se zbavit toxických uživatelů bylo nosné téma modulu Sociální sítě, kterým prošli žáci 9. třídy.

V červnu proběhl na naší škole projektový den zaměřený na Ochranu člověka za mimořádných situací. Žáci si praktickou formou vyzkoušeli různé aktivity zaměřené na osobní bezpečí, orientaci v terénu, poskytování první pomoci včetně nácviku resuscitace, evakuaci a fyzickou zdatnost. Nechyběla ani oblíbená střelba ze vzduchovky. Velkým zpestřením celého dne byla návštěva nové hasičské zbrojnice v Kosově Hoře, kde se dětem věnovali místní hasiči. Přiblížili jim svou práci, představili vybavení a techniku a připravili zajímavé praktické ukázky, které všechny nadchly. SDH Kosova Hora spolupracuje v tomto projektu již několik let a svými programy navazuje na prevenci v minulých letech.

Ve školním roce 2024/2025 jsme řešili prohřešky proti školnímu řádu různého stupně i vztahy mezi spolužáky. Zhoršení vztahů jsme zaznamenali v kolektivu dívek 6. třídy. Konflikt, který mezi děvčaty nastal, byl řešen nejen mezi nimi, ale také ve spolupráci školy a rodičů. V 9. třídě řešilo vedení školy ve spolupráci s výchovnou poradkyní, metodikem prevence a rodiči dlouhodobý konflikt mezi dvěma žáky, který začínal přerůstat do šikany jednoho z nich. Situaci se podařilo zmapovat podrobnou výpovědí spolužáků i vyjádřením obou chlapců. S oběma chlapci bylo promluveno o nebezpečnosti jejich chování a byla dohodnutá pravidla chování, která budou dodržovat. Ve třídě byl posílený dohled nad žáky. Rodiče obou žáků byli pozváni do školy, seznámeni s výsledkem šetření události a požádáni o podporu při jejím řešení. Oběma chlapcům bylo za jejich nevhodné chování a hrubé porušení školního řádu uděleno kázeňské opatření – jednomu napomenutí třídního učitele, druhému důtka ředitele školy s podmínkou, že pokud svoje chování vůči spolužákovi nezlepší, bude mu v závěru roku udělen snížený stupeň z chování.

Pro rok 2025/2026 škola požádala o dotaci z Fondu prevence Středočeského kraje. Použije ji na programy zaměřující se na sociální a osobnostní rozvoj žáků. Hlavními cíli všeobecné prevence pro příští školní rok bude uvědomění si role komunikace v každodenním životě a osvojování si respektující a nenásilné komunikace, strategie pro zvládání náročných situací a nácvik, jak těmto situacím předcházet, vytváření funkčních vztahů a budování pocitu osobního úspěchu, a to skrze individuální reflexi vlastní identity.

Škola pro práci s žáky velmi postrádá pomoc školního psychologa, kterého dlouhodobě shání, ale nedaří se jí ho zajistit z důvodu jejich absence.

11. Seznam literatury, DVD a CD k potřebě primární prevence na škole

Pedagogům školy je k pomoci výuky prevence určen následující seznam literatury a DVD, který je volně přístupný v učitelské knihovně.

Literatura:

- BRTNÍKOVÁ, Marie. *Svět muže, ženy a jejich dětí*. 1. vyd. Praha: Horizont, 1991, 237 s. ISBN 80-701-2044-4.
- CSÉMY, Ladislav, Hana PERNICOVÁ a Karel NEŠPOR. *Prevence problémů*

působených návykovými látkami. Praha: Besip MV, 1994, 124 s.

- ERB, Helmut H. *Násilí ve škole a jak mu čelit.* 1. vyd. Praha: Amulet, 2000, 126 s. Alfabet. ISBN 80-862-9922-8.
- ERKERT, Andrea. *Hry pro usměrňování agresivity: 100 námětů pro činnosti s dětmi ve věku od 3 do 8 let.* Vyd. 1. Překlad Dana Lisá, Anna Veselá. Praha: Portál, 2004, 95 s. ISBN 80-717-8938-0
- HERZOG, Rupert. *Násilí není řešení: prevence násilí a management konfliktu ve školách.* 1. vyd. v českém jazyce. Plzeň: Fraus, 2009, 120 s. Moderní pedagogika v teorii a praxi. ISBN 978-807-2388-509.
- HERMOCHOVÁ, Soňa, VAŇKOVÁ, Zdena. *Hry pro rozvoj skupinové spolupráce.* Portál, Praha 2014.
- JOHNSON, Earvin. *Jak se vyhnout AIDS.* Praha: Lunarion, 1993, 200 s. ISBN 80-901-0319-7.
- KARNIS, Michelle. *Jak budovat dobrý vztah mezi učitelem a žákem: zásady a cvičení.* Vyd. 1. Praha: Portál, 1995, 151 s. Zásady a cvičení. ISBN 80-717-8032-4.
- KOLÁŘ, Michal. *Bolest šikanování.* Vyd. 1. Praha: Portál, 2001, 255 s. ISBN 80-717-8513-X.
- KRASKA-LÜDECKE, Kerstin. *Nejlepší techniky proti stresu.* Vyd. 1. Překlad Dagmar Břejlová. Praha: Grada, 2007, 116 s. Psychologie pro každého. ISBN 978-802-4718-330.
- MEREDITHOVÁ, Susan. *Dospívání a sex.* Překlad Zdeňka Psůtková. London: Usborne Publishing, c1991, 47 s. ISBN 80-060-0499-4.
- MIOVSKÝ Michal a kol. *Programy a intervence školské prevence rizikového chování v praxi.* Klinika adiktologie UK Praha.
- MIOVSKÝ Michal a kol. *kvalita a efektivita v prevenci rizikového chování dětí a dospívajících.* Klinika adiktologie UK Praha.
- MIOVSKÝ Michal a kol. *výkladový slovník základních pojmů školské prevence rizikového chování.* Klinika adiktologie UK Praha.
- MIOVSKÝ Michal a kol. *prevence rizikového chování ve školství.* Klinika adiktologie UK Praha.
- *Poruchy příjmu potravy: vymezení a terapie.* Vyd. 1. Editor František David Krch. Praha: Grada, 1999, 238 s. Psyché (Grada Publishing). ISBN 80-716-9627-7.
- RAYNEROVÁ, Claire. *Nenič své chytré tělo.* Ilustrace Tony King. Praha: Sonus, 1995, 48 s. ISBN 80-901-8301-8.
- VOPEL, Klaus W. *Skupinové hry pro život 1: zařazení do skupiny, kontakt,*

smyslové vnímání, přátelství, sebevědomí : pro děti od 6 do 12 let. Vyd. 1. Překlad Dana Lisá, Alena Veselá. Praha: Portál, 2007, 138 s. ISBN 978-807-3672-867.

DVD:

- Bezpečně na cestách (BESIP)
- Když musíš, tak musíš? (NIKÉ TV)
- Pravda o drogách
- Štěstí přeje připraveným (MV a HZS ČR)

CD:

Vztahy, stres a zdraví

12. Odkaz na školní řád

Zásady primární prevence rizikového chování jsou součástí školního řádu. Školní řád vymezuje práva a povinnosti žáků školy a jejich rodičů. Jsou zde zakomponována pravidla provozu a vnitřního režimu školy a režimu při akcích mimo školu. Věnuje se také řádné docházce žáků do školy i omlouvání absence žáků rodiči. Zvláštní kapitola je věnována podmínkám zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí. Ve školním řádu je zakomponován kategorický zákaz chování mající charakter šikanování a opatření, která se váží k jeho závažnému porušení. Školní řád vymezuje pravidla používání informačních a komunikačních technologií, internetu a mobilních telefonů. Ve všech budovách a prostorách školy platí přísný zákaz požívání alkoholu, kouření a jiných drog. Všichni zaměstnanci školy jsou povinni vytvářet podmínky pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů a poskytovat žákům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.

13. Školní program proti šikanování

1. Zmapování situace na škole

Výhodou naší školy je menší počet žáků ve třídách (průměrně 15 žáků). Třídní učitelé k práci se třídou využívají třídnické hodiny a v nich pracují na stmelení třídního kolektivu a na zlepšení a udržování pozitivního klimatu třídy. Všichni pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci školy se snaží výchovným problémům žáků předcházet, a pokud se nějaké vyskytnou, řeší je okamžitě. Žáky naší školy se snažíme vést k dodržování stanovených pravidel (zejména školním řádem a obecnými zásadami slušného chování) a ke vzájemné pomoci a odpovědnosti.

Razíme heslo:

přátelské klima = spokojený žák = spokojený učitel = spokojený rodič

2. Motivování pedagogů pro změnu

Pracovníci školy jsou povinni seznámit se s Minimálním preventivním programem na daný školní rok, jehož součástí je Program proti šikanování. Učitelé jsou s programem seznámeni na pedagogické radě. Na pracovních i pedagogických poradách mají učitelé možnost vyjádřit se k chování žáků a řešit je. Pro radu i pomoc při řešení problémového chování žáků mohou oslovit metodika prevence a výchovného poradce, je možné řešit tuto problematiku i za účasti rodičů s užším realizačním týmem (tj. vedení školy, výchovný poradce, metodik prevence, třídní učitel). Motivaci pedagogů vidíme zejména v jejich dalším vzdělávání.

3. Společné vzdělávání a supervize všech pedagogů

Všichni pedagogové školy se v této oblasti dále vzdělávají formou samostudia i účastí na seminářích. Školní metodik prevence zajišťuje nabídku informací o konaných seminářích. Učitelé si navzájem předávají získané informace z proběhlého vzdělávání. Pro učitele by bylo velkým přínosem, pokud by škola získala finanční prostředky, ze kterých by byl hrazen supervizor.

4. Užší realizační tým při řešení šikanování

Do užšího realizačního týmu patří v naší škole:

- Ředitel školy Mgr. Robert Kohout
- výchovný poradce Mgr. Zuzana Chlastáková
- školní metodik prevence Mgr. Jana Němcová
- třídní učitel, v jehož třídě k šikaně došlo
- popř. zástupce školní družiny

5. Společný postup při řešení šikanování

Školní metodička prevence, Mgr. Jana Němcová, ve spolupráci s výchovným poradcem, Mgr. Zuzanou Chlastákovou, a ředitelem školy, Mgr. Robertem Kohoutem, na podkladě kvalifikovaného odhadu stadia a formy šikanování rozhodnou, zda řešení zvládne škola sama, nebo zda si požádá o pomoc odborníka specialistu.

Klasifikace scénářů pomoci podle cíle léčby, stadia a formy šikanování:

Situace, které zvládne škola sama

- (a) první pomoc pro obyčejnou počáteční šikanu;
- (b) celková léčba pro řešení prvních dvou stadií šikanování, RTP – Rámcový

třídní program.

Scénáře, kdy potřebuje škola pomoc zvenku

- (c) první pomoc pro komplikovanou počáteční šikanu;
- (d) první pomoc (krizové scénáře) pro obyčejnou pokročilou šikanu;
- (e) první pomoc (krizové scénáře) pro komplikovanou pokročilou šikanu, patří sem např. výbuch skupinového násilí, tzv. školní lynčování;
- (f) celková léčba pro třetí stadium šikanování s běžnou i komplikovanou formou.

Pro řešení šikany školou jsou určeny následující dva scénáře.

1) Scénář pro obyčejnou počáteční šikanu

1. odhad závažnosti onemocnění skupiny a stanovení formy šikany;
2. rozhovor s informátory a oběťmi;
3. nalezení vhodných svědků;
4. individuální rozhovory se svědky (nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků, hrubou chybou je konfrontace oběti s agresory);
5. ochrana oběti;
6. předběžná diagnóza a volba ze dvou typů rozhovoru:
  - a) rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření);
  - b) rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku);
7. realizace vhodné metody:
  - a) metoda usmíření;
  - b) metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči);
8. třídní hodina:
  - a) efekt metody usmíření;
  - b) oznámení potrestání agresorů;
9. rozhovor s rodiči oběti;
10. třídní schůzka;
11. práce s celou třídou.

2) Základní krizový scénář pro výbuch pokročilé šikany – Poplachový plán pro tzv. školní lynčování

A. První (alarmující) kroky pomoci

1. zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany;
2. bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí.

B. Příprava podmínek pro vyšetřování

3. zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy;
4. zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi;
5. pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře);
6. oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům

C. Vyšetřování

7. rozhovor s obětí a informátory;
8. nalezení nejslabších článků nespolupracujících svědků;
9. individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky;
10. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory, není vhodné konfrontovat agresora (agresory) s obětí (popř. oběťmi).

D. Léčba

11. metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny.

6. Primární prevence v třídních hodinách

Prevence boje proti šikaně je zakomponována i v třídnických hodinách, které třídní učitelé mají dle potřeby. V těchto hodinách mají možnost a dokonce povinnost rozebírat problémy třídního kolektivu a věnovat se technikám, které výrazně přispívají k přátelské atmosféře ve třídě.

Třídní učitelé řeší problémy kolektivu aktuálně dle potřeby. Věnují část hodiny sebehodnocení žáků a jejich hodnocení kolektivem. Při hodnocení kolektivu třídy využívají kladné motivace a dbají na vytvoření kamarádských vztahů a pozitivního klimatu třídy.

7. Primární prevence ve školních i mimoškolních programech mimo vyučování

Primární prevenci zajišťujeme našim žákům i formou interaktivních pořadů a besed s proškolenými odborníky. V tomto školním roce plánujeme i nadále spolupracovat s organizacemi zabývajících se primární prevencí. Školní metodik prevence bude aktuálně

sledovat nabídku pořadů na téma šikana a jejich zajištěním.

9. Ochranný režim

Škola má vytvořený smysluplný školní řád, ve kterém je zakomponován kategorický zákaz chování mající charakter šikanování a opatření, která se váží k tomuto závažnému porušení školního řádu. Ve školním řádu jsou také zpracovaná pravidla používání informačních a komunikačních technologií, internetu a mobilních telefonů.

Vedení školy zajišťuje v souladu s pracovním řádem dohled pedagogických pracovníků nad žáky ve škole před vyučováním a o přestávkách, na vytipovaných rizikových místech

v prostorách školy (dohled v každém patře školy, v prostorách toalet, v odpočinkové zóně).

Škola má k dispozici pro zastavení násilí agresorů vypracovanou síť výchovně nápravných opatření:

1. výchovná opatření (napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele školy)
2. snížení známky z chování
3. ředitel školy může doporučit rodičům dobrovolné umístění žáka do pobytového oddělení střediska výchovné péče, případně doporučit dobrovolný diagnostický pobyt žáka v diagnostickém ústavu
4. ředitel školy podá návrh orgánu sociálně-právní ochrany dítěte k zahájení práce rodinou, popř. k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu
5. škola může umožnit agresorovi individuální výchovný plán.

Dále doporučujeme pracovat s agresorem (vedení k náhledu na vlastní chování, motivy apod.) i s obětí šikany. V případě potřeby doporučit zákonnému zástupci péči dítěte v PPP Příbram, SVP v Příbrami nebo jiných odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů a psychiatrů.

Pro nápravu situace ve třídě je potřeba pracovat s celým třídním kolektivem. Je nezbytné vypořádat se i s traumaty těch, kteří přihlíželi, ale nezasáhli.

10. Spolupráce s rodiči

Rodiče jsou s bojem školy proti šikaně seznámeni informačním dopisem pomocí emailového infosystému, na webových stránkách školy a při třídních schůzkách.

Zákonným zástupcům žáků naší školy je zasílán tento dopis:

Vážení rodiče,

v naší škole se snažíme vytvářet, ve spolupráci všech pedagogů i žáků, prostředí pohody, důvěry a vzájemné spolupráce. Snažíme se o to, aby se Vaše děti cítily ve škole dobře a bezpečně. Nicméně ani ta nejlepší škola není zcela imunní proti výskytu některých forem

šikanování. Takové bezpráví nechceme tolerovat, nýbrž zachytit případné ubližování silnějších slabším hned v počátcích a účinně je řešit. S tímto záměrem jsme vytvořili program proti šikanování, jehož důležitou součástí je spolupráce nás učitelů – s Vámi rodiči. Prosíme Vás proto o pomoc. Pokud budete mít důvodné podezření, či dokonce jistotu, že Vašemu dítěti někdo ubližuje, bezprostředně se obraťte na třídního učitele, školního metodika prevence (Mgr. Janu Němcovou), výchovného poradce (Mgr. Zuzanu Chlastákovou) nebo přímo na vedení školy (Mgr. Roberta Kohouta). Věřte nám, že situaci budeme brát velmi vážně a odborně a bezpečně ji řešit.

Děkujeme za Vaši podporu!

S přátelským pozdravem

Mgr. Robert Kohout

(ředitel školy)

Mgr. Jana Němcová

(školní metodik prevence)

11. Školní poradenské služby

Ředitel školy, Mgr. Robert Kohout, je orientován v metodice, organizaci a právní problematice šikanování. Tím vytváří příznivé podmínky pro školního metodika prevence, který je vyškolený k řešení šikany a iniciuje rozvíjení školního programu proti šikanování.

Školní metodik prevence, Mgr. Jana Němcová, je vyškoleným odborníkem pro koordinaci a následně i pro řešení šikany (dle vyhlášky č. 197/2016 Sb.) o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních. Umí kvalifikovaně odhadnout stadium a formu šikany a rozhodnout, zda řešení zvládne škola sama nebo zda si povolá odborníka. Při řešení šikany spolupracuje metodik prevence s výchovným poradcem.

12. Spolupráce se specializovanými zařízeními

Při předcházení případům šikany a při jejich řešení je nutná spolupráce vedení školy, školního metodika prevence a výchovného poradce s dalšími institucemi a orgány zejména:

1. v resortu školství – s PPP, SVP, speciálně pedagogickými centry (v případě integrovaných dětí na běžných školách)
2. v resortu zdravotnictví – s pediatry a odbornými lékaři, dětskými psychology, psychiatry a zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie
3. v resortu sociální péče – s odborem sociálně právní ochrany dítěte,

s oddělením sociální prevence (s možností vstupovat do každého šetření a jednat s dalšími zainteresovanými stranami a s rodinou), případně s organizacemi specializujícími se na prevenci a řešení šikany.

Dle vyhlášky č. 197/2016 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních je při poskytování poradenských služeb (tj. také při intervenčních programech) nutné žáky, včetně jejich zákonných zástupců, předem informovat o charakteru poradenské služby. Využívá se tzv. informovaný souhlas (viz § 1 odst. 3 vyhlášky č. 197/2016 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních)

Výstupem práce externího specializovaného pracoviště by měla být písemná zpráva s odpovídajícími informacemi (§ 1 odst. 5 vyhlášky č. 197/2016 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních). Aby poskytnuté informace měly pro školu závažný a rozhodující význam, je vhodné před započítím poradenských služeb dohodnout obsah a rozsah práce.

V případě závažnější formy šikanování nebo při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu (provinění), je ředitel školy povinen oznámit tuto skutečnost PČR.

Pokud žák spáchá trestný čin nebo opakovaně páchá přestupky musí ředitel školy zahájit spolupráci s orgány sociálně-právní ochrany dítěte bez zbytečného odkladu (viz § 6, 7 a 10 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů).

13. Vztahy se školami v okolí

Pokud by došlo k šikaně, kdy se jí účastnili žáci z různých škol v našem okolí, navážeme při jejím řešení spolupráci s řediteli škol, jejichž žáci byli v šikaně nějakým způsobem zainteresováni.

14. Krizový plán k řešení rizikového chování na škole

Pro užívání návykových látek v prostorách školy a na všech akcích pořádaných školou platí přísný zákaz. Prostor školy je u vstupu zjevně označen viditelným textem informujícím o tom, že v areálu školy platí zákaz kouření a používání elektronických cigaret. Osobě, která je zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky a je ve stavu, v němž ohrožuje sebe nebo jinou osobu, majetek nebo veřejný pořádek, se zakazuje vstupovat a zdržovat se v areálu školy. Zjistí-li pracovníci školy porušení tohoto zákazu, jsou povinni osobu, porušující zákaz vyzvat, aby v tomto jednání nepokračovala nebo aby prostor opustila. Tato osoba je povinna výzvy uposlechnout.

Osoba, která vykonává činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo jiné osoby nebo poškodit majetek, nebo ve vztahu k níž jiný právní předpis stanoví zákaz požívat alkohol nebo užívat jiné návykové látky, nesmí požívat alkoholické nápoje nebo užívat jiné návykové látky při výkonu této činnosti nebo před jejím vykonáváním, a to tak, aby zajistila, že tuto činnost nebude vykonávat pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky.

Orientačnímu vyšetření a odbornému lékařskému vyšetření je povinna se podrobit osoba, u které je důvodné podezření, že pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky vykonává nebo vykonávala činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo jiné osoby nebo poškodit majetek; která je mladší 18 let a u níž je důvodné podezření, že alkoholický nápoj požila nebo jí byl v rozporu se zákonem prodán nebo podán alkoholický nápoj nebo jí byla konzumace alkoholického nápoje jinak umožněna. Pokud odborné lékařské vyšetření osoba odmítne, hledí se na ni, jako by byla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky.

Vyzvat osobu k tomuto vyšetření může příslušník Policie ČR, strážník obecní policie, nebo zaměstnavatel. Orientační vyšetření může provést zaměstnavatel, odborné poskytovatel zdravotních služeb.

Všichni zaměstnanci školy mají oznamovací povinnost k řediteli školy v případě, kdy žáci omamné látky užívají, distribuují nebo u sebe přechovávají. Při nedodržování zákazu užívání návykových látek ve škole nebo při jejich nálezů se vyučující řídí následujícími krizovými plány:

Řešení konzumace tabákových výrobků a používání elektronických cigaret v prostorách školy

- 1) Vhodným způsobem tabákový výrobek odebrat a zajistit, aby žák nepokračoval v jeho konzumaci.
- 2) Sepsat stručný záznam o události s vyjádřením žáka, kdo mu tabákový výrobek (e-cigaretu) poskytl.
- 3) Informovat třídního učitele a předat zápis ŠMP, který zápis založí do své agendy.
- 4) Třídní učitel je povinen informovat o události zákonného zástupce žáka.
- 5) V závažných případech a při opakujícím se chování vyrozumí škola příslušný odbor sociálně – právní ochrany dítěte (dále OSPOD).
- 6) Vyvození sankcí dané školním řádem.

Řešení konzumace alkoholu nebo omamných psychotropních látek (OPL) v prostorách školy

- 1) Vhodným způsobem alkohol, OPL odebrat a zajistit, aby žák nepokračoval v další konzumaci.
- 2) V případě, že je žák pod vlivem alkoholu nebo OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví nebo životě, je pedagog povinen přivolat lékařskou pomoc (RZS).
- 3) Jestliže nehrozí akutní ohrožení zdraví či života žáka, sepíše učitel o události záznam s vyjádřením žáka, od koho alkohol či OPL má.
- 4) Pedagog záznam předá ŠMP a vyrozumí o události třídního učitele a vedení školy.
- 5) Pokud žák není schopen pokračovat v další výuce, vyzve škola ihned zákonného zástupce žáka, aby si jej vyzvedl.
- 6) Jestliže není zákonný zástupce žáka dostupný, vyrozumí škola příslušný OSPOD a vyčká jeho pokynů.
- 7) Zákonnému zástupci žáka škola ohlásí tuto skutečnost i v případě, že je žák schopen se další výuky účastnit.
- 8) V případě, že se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k OSPOD.
- 9) Z konzumace alkoholu, OPL vyvodí škola sankce dané školním řádem.
- 10) V případě podezření na požití těchto látek je možné požádat PČR nebo poskytovatele zdravotních služeb o odborné vyšetření na přítomnost těchto látek v těle.

Jak řešit nález alkoholu ve škole?

Pokud pedagog nalezne v prostorách školy alkohol, měl by se řídit následujícími body:

- 1) Tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
- 2) O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
- 3) Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy.
- 4) Sepíše stručný záznam o události, který předá metodikovi prevence.

Stručný návod chování pedagoga při nálezů alkoholu u žáka:

- 1) Tekutinu nepodrobuje žádnému testu.
- 2) O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
- 3) O nálezů sepíše stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pedagog tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem musí být přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce.
- 4) Zápis založí školní metodik prevence do své agendy.

- 5) O nálezu vyrozumí zákonného zástupce žáka. Pokud se jedná o opakovaný nález u téhož žáka upozorní i příslušný OSPOD.
- 6) V případě potřeby předá zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.
- 7) Škola vyvodí sankce dané školním řádem.

Jak řešit nález či distribuci OPL ve škole?

Přechovávání OPL je vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák má v danou chvíli, je rozhodující pro to, aby toto jednání bylo blíže specifikováno buď jako přestupek nebo jako trestný čin. Množství nemá vliv na kázeňský postih, který je stanovený školním řádem.

Distribuce může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.

Postup při nálezu OPL ve škole:

- 1) Látku nepodrobujte žádnému testu.
- 2) O nálezu ihned uvědomte vedení školy.
- 3) Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vložte látku do obálky, napište datum, čas a místo nálezů. Obálku přelepte, přelep opatřete razítkem školy a svým podpisem a uschovejte ve školním trezoru.
- 4) O nálezu vyrozumějte PČR.

Postup při zadržení OPL u žáka pedagog:

- 1) nepodrobuje látku žádnému testu
- 2) o nálezu ihned uvědomí vedení školy
- 3) o nálezu sepíše stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byla OPL nalezena s uvedením data, místa a času nálezů a jména žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla OPL nalezena (nebo který jej odevzdal). V případě, že žák zápis podepsat odmítá, uvede pedagog tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy nebo zástupce školy. Zápis založí školní metodik prevence do své agendy.
- 4) O nálezu vyrozumí Policii ČR a informuje zákonného zástupce.
- 5) V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předá pedagog látku přivolanému lékaři.

V případě podezření pedagoga, že žák má OPL u sebe:

- 1) Řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
- 2) Učitel bezodkladně vyrozumí PČR, zkontaktuje s ní další postup a informuje

zákonného zástupce žáka.

- 3) Žák je izolován od ostatních a do příjezdu PČR je nutné mít ho pod dohledem.
- 4) U žáka v žádném případě neprovádíme osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

Krizový plán pro řešení krádeží a vandalismu ve školním prostředí

Nahlášení krádeže žákem:

- 1) Pedagog pořídí záznam o události na základě výpovědi poškozeného.
- 2) Věc ohlásí příslušnému oddělení PČR.
- 3) V případě, že je pachatel krádeže známý, škola věc nahlásí na OSPOD.

Řešení vandalismu ve škole:

- 1) Při škodě vzniklé na školním majetku je třeba vyhotovit záznam o události a pokusit se odhalit viníka.
- 2) Pokud viníka škola zná, může na něm (jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody.
- 3) V případě, že mezi zákonným zástupcem žáka a školou nedojde k dohodě, může škola vymáhat náhradu škody soudní cestou.

Krizový plán při řešení hazardního hraní žákem

Škola zamezuje zejména on-line hazardním aktivitám tím, že účinně blokuje hazardní servery na své internetové síti (počítačové učebny, wifi). **Zabezpečený internet** na škole a jasná **pravidla pro používání informačních technologií** (například chytrých mobilních telefonů či tabletů atp.) žáky i zaměstnanci jsou základem pro předcházení problémů.

V případě podezření, že se nezletilý žák věnuje hazardnímu hraní, by měl učitel (či lépe třídní učitel):

Informovat rodiče žáka o tomto problému při osobním setkání. Podporu v této situaci mohou poskytnout pracovníci školního poradenského pracoviště (školní metodik prevence, výchovný poradce).

1. Pokud rodiče odmítají spolupracovat s pracovníkem školy, je škola oprávněna vyzoomět obecní úřad, tedy sociálního pracovníka z orgánu sociálně právní

ochrany dětí (OSPOD). **V případě vážného či odůvodněného podezření zákon dokonce určuje školskému zařízení za povinnost nahlásit tuto skutečnost OSPOD.**

2. V případě nutnosti návazné intervence pro žáka či třídní kolektiv je možné se obrátit na oblastního metodika prevence z pedagogicko-psychologické poradny, který může poskytnout metodickou pomoc či školu případně osobně navštívit.
3. Pokud má učitel **důvodné podezření, že byl v souvislosti s hazardním hraním spáchán trestný čin** (krádež, podvod, ublížení na zdraví atp.), měl by o této situaci **informovat ředitele školy** a v koordinaci s pracovníky školního poradenského pracoviště **zvolit vhodný postup vyšetření události**. O tomto postupu by měl být vyhotoven **písemný zápis**. **Škola má ze zákona povinnost se v případě spáchání trestného činu (či podezření na spáchání) obrátit na orgány činné v trestním řízení, tj. Policii ČR.**

Krizový plán pro předcházení sebevražděného chování žáků

Sebevražděné jednání je velmi komplexní záležitostí a při jeho výskytu by se škola měla na řešení aktivně podílet. Zapojením všech zúčastněných stran se daří situaci rychleji rozklíčovat a zajistit vhodnou pomoc. Myšlenky na sebevraždu či sebevražděné jednání ovlivňují duševní zdraví žáků, což dále ovlivňuje jejich školní výkon. Sebevražda také negativně ovlivňuje celé školní společenství.

Úkolem pedagoga je rozpoznat žáka v ohrožení a přesunout jej v systému péče dále.

Úkolem pedagoga není diagnostikovat žáka, poskytovat či nahrazovat odbornou péči.

Intervence pedagoga se dají rozdělit do 3 situací dle akutnosti sebevražděného jednání:

1. **mírné riziko** – žák má myšlenky na sebevraždu
2. **střední až vysoké riziko** – žák má sebevražděné tendence
3. **akutní riziko** – žák se pokusil o sebevraždu na půdě školy

Mírné riziko

Jedná se o situace, kdy jsou u žáka přítomny sebevražděné myšlenky. Pedagog se o situaci dozvídá obvykle jedním z těchto způsobů:

- žák se sám svěří
- někdo jiný pedagogovi svěří tyto informace či podezření (např. spolužáci)
- pedagog si všimne varovných signálů
  - 1) navázání kontaktu s žákem (běžný začátek rozhovoru, kde vyjadřujeme zájem o žáka)
  - 2) vedení podpůrného rozhovoru (pedagog naslouchá, klade citlivě otázky, poskytuje

podporu a vyjadřuje empatii)

3) Pokud se potvrdí myšlenky na sebevraždu, jsou na místě další kroky, zatímco pedagog je stále s žákem:

- poděkovat žákovi za důvěru (Děkuji ti, že mi to říkáš.)
- podpořit žáka (Mohlo být těžké mi tohle říct, vážím si toho. Slyším, že teď prožíváš velké trápení. Přál bych ti, aby ti bylo lépe a věřím, že se nám to společně podaří. Společně to zkusíme zvládnout. Najdeme cestu, jak to zvládnout. Pojďme spolu vymyslet, co dál.)
- navrhnout další kroky – žák by měl vědět, že v tom není sám, a co se bude dít dál
  - ✓ setkání u školního psychologa/ metodika prevence – můžete žákovi vysvětlit, že to jsou lidé, kteří ví, jak mu pomoci a co dělat, můžete nabídnout, že za ním půjdete společně
  - ✓ kontaktování zákonných zástupců – je potřeba zde postupovat velmi citlivě tak, abychom nenarušili důvěru žáka, a zároveň netajili informace směrem k zákonným zástupcům, je vhodné se proto na každém kroku domluvat s žákem a s pracovníkem ŠPP
- poskytnout odpovídající kontakty a přesné informace (např. o ŠPP, co nyní společně uděláme, číslo na Linku bezpečí)
- následná zvýšená péče a sledování žáka

Při komunikaci se zákonnými zástupci:

- představit se a svoji pozici ve škole
- nabídnout pomocnou ruku v řešení situace – ideální je, aby škola rozhovor vedla v duchu partnerství s rodinou
- informovat o pozorovaném chování a fungování žáka
- vysvětlit, že informace o stavu žáku budou v případě potřeby sdíleny s dalšími pedagogy
- nabídnout pomoc, domluvit schůzku (za přítomnosti třídního učitele, školního psychologa/ metodika prevence, příp. i ředitele)
- školní psycholog/ metodik prevence nabízí poradenství pro zákonné zástupce
- udělat zápis z domluvy

Střední až vysoké riziko – suicidální tendence

Žák, u kterého se objevují sebevražedné tendence, je ve středním až vysokém riziku dle toho, jak specifické detaily o sebevraždě má naplánované, zda má přístup k prostředkům

sebevraždy, zda se u něj objevují rizikové faktory, jakou má historii, zda je impulzivní atd. **Ve chvíli, kdy má žák naplánovaný způsob, místo a datum sebevraždy, je ve vysokém riziku a v dané situaci je vhodné učinit následující kroky:**

- jeden pedagog zůstává s žákem a nenechává ho o samotě (ideální je, když je pedagog stejného pohlaví jako žák, aby s ním případně mohl i na toaletu)
- vhodný je podpůrný empatický rozhovor
- vysvětlit, že budou kontaktováni jeho zákonní zástupci
- zavolat si na pomoc další dospělou osobu, která pomůže situaci řešit a která volá zákonným zástupcům a informuje je o situaci a domlouvá se na dalších krocích (včetně příjezdu do školy)
- předat zákonným zástupcům kontakty na odbornou pomoc v kraji.

Rovnou se se zákonnými zástupci domluvit na další schůzce, příp. aby bylo jasné, kdo koho kdy kontaktuje. Na této další schůzce je vhodné diskutovat, jestli a v jaké formě bude žák zapojen nadále do vyučování a jak bude nastavena komunikace informací o jeho stavu. Společně je vhodné připravit krizový plán pro případ, kdyby se situace opakovala.

Akutní riziko – pokus o sebevraždu

Jde o situace, kdy si žák ve škole patrně ublížil (např. pořezal se, spolykal prášky), chystá se k tomu, chystá či vyhrožuje, že si ublíží.

První dospělý, který žáka najde, by měl:

- snažit se jednání zabránit, pokud lze, nebo poskytnout první pomoc
- zůstat s žákem a nenechat ho o samotě
- zavolat Rychlou záchrannou službu (155)
- zavolat si na pomoc další dospělou osobu, která mu pomůže situaci řešit
- zavolat zákonným zástupcům žáka a informovat je o situaci.

Po situaci by měl pedagog vytvořit zápis o situaci a informovat ředitele školy, příp. ředitelem dalšího pověřeného pracovníka (ideálně někdo ze ŠPP).

Stejně tak má škola povinnost zaznamenat situaci do Knihy úrazů.

Je potřeba žáka průběžně sledovat a spolupracovat s rodinou. Je potřeba si všímat, jak žák tráví čas ve škole (zda je mezi lidmi, či se kolektivu straní), jakou má náladu, jak působí, jak se zapojuje, ale i např. to, kolik času tráví na záchodě během vyučování (z důvodu rizika příp. sebepoškozování) či zda např. nechybí ve škole, když nemá nahlášenou absenci. V takovém případě je potřeba okamžitě volat zákonným zástupcům. Je také vhodné, aby pedagogové byli k žákovi shovívaví a netlačili na něj, co se týče výkonu ve škole (např. aby žák po návratu z nemocnice dopisoval první týden testy ve škole).

Zákonní zástupci bývají situací zaskočeni už proto, že v ní bývají poprvé. Mohou pociťovat

bezmoc podobně jako jejich dítě a snažit se situaci zlehčit, mohou se obávat, že mluvit o sebevraždě znamená k ní dítě navádět atp. Pomoci jim může ŠPP, Linka pro rodinu a školu (116 000) anebo Rodičovská linka Linky bezpečí (606 021 021) anebo Orgán sociálně právní ochrany dětí (OSPOD). Obě zmíněné linky fungují i pro učitele.

Krizový plán pro pomoc v případě týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte ve škole

Násilí, kterým je dítě ohroženo, může mít různé formy: fyzické, psychické, ekonomické a sociální násilí, zanedbávání, sexuální zneužívání, latentní násilí a digitální násilí (kybernásilí). Dítě může být současně ohroženo více formami násilí. Děti mohou být ohroženy násilím mezi osobami žijícími ve společné domácnosti (případně mezi bývalými partnery) v takové míře, jako by samy byly přímou obětí.

Fyzické znaky špatného zacházení

- Poranění na kůži (modřiny, šrámy, řezné rány, škrábance, popáleniny, otoky, lysiny), obzvláště vyskytují-li se opakovaně nebo na neobvyklých místech.
- Zranění neodpovídající poskytnutému vysvětlení jejich vzniku.
- Nošení oblečení neodpovídajícího povětrnostním podmínkám za možným účelem zakrytí zranění.
- Poranění v oblasti intimních partií projevující se např. problémy se sezením na židli nebo při pohybových aktivitách.
- Časté bolesti břicha a nevolnost.
- Náhlá změna váhy.
- Časté bolesti hlavy.
- Těhotenství dívek mladších 15 let.
- Neléčené zdravotní problémy a zanedbání potřebné zdravotní péče.
- Špatný celkový fyzický stav.
- Chronicky hladové, unavené nebo apatické dítě.
- Zanedbaná hygiena těla a oděvu.

Znaky špatného zacházení projevující se v chování dítěte

- Na dítě vykazující neobvyklé nebo výchovně náročné chování je potřeba pohlížet především jako na dítě, které může být v obtížné situaci a potřebuje naši pozornost a pomoc.
- Sdělení dítěte o špatném zacházení.
- Opakovaný kresebný, psaný či herní projev zobrazující násilí či zneužívání, popř. další projevy špatného zacházení.
- Častá neomluvená nebo nedůvěryhodně zdůvodněná nepřítomnost dítěte ve škole.
- Významná a nevysvětlitelná opoždění ve fyzickém, emocionálním nebo duševním vývoji dítěte.
- Neobvyklé změny v chování (např. náhlý pokles vzdělávacích výsledků, nervozita, deprese, stažení se, hyperaktivita, snížená pozornost, apatie, častá únava, agresivita, pomočování).

- Konzumace návykových látek, nadměrné užívání technologií, hazardní hraní a další projevy závislostního chování.
- Sebepoškozování nebo sebevražedné chování či tendence, ubližování druhým či zvířatům.
- Nekonzistentní nebo nepravděpodobné vysvětlení zranění či neschopnost vzpomenout si na jeho příčinu.
- Neochota jít domů a/nebo ostražitost či strach z rodičů nebo osob, se kterými dítě sdílí domácnost.
- Neobvyklý strach z běžného fyzického kontaktu s dospělými a/nebo vrstevníky.
- Věku neodpovídající sexuální aktivita (např. dotýkání se intimních partií dospělých, tření pohlavních orgánů o dospělé, nadměrná masturbace, promiskuita).
- Špatná péče o sebe či zanedbaná osobní hygiena.
- Vlastnění drahých dárků či peněz nedůvěryhodného původu (např. „dostal/a jsem to od kamaráda“).
- Nápadnosti ve stravovacích návycích (odmítání jídla či přejídání).
- Předčasné převzetí pečovatelské role, snaha chránit ostatní rodinné příslušníky.
- Nedůvodný pobyt v domácnosti nebo v jiných prostředích v době, kdy má být ve škole.

Znaky rizikového chování pečujících osob

- Nezabezpečování základních potřeb dítěte (strava, oblečení, osobní hygiena, spánek, dohled nad dítětem) v míře, která přímo ohrožuje dítě.
- Nevhodné chování k dítěti (používání fyzických trestů, vyhrožování, zastrašování, nadávání, křik, ponižování atp.).
- Vysvětlení ohledně zranění dítěte či jeho fyzického stavu je nedůvěryhodné a povaha zranění naznačuje, že dítě může být bezprostředně ohroženo.
- Osoba zajišťující péči o dítě je aktuálně pod vlivem alkoholu a/nebo drog či její fyzický a/nebo duševní stav negativně ovlivňuje její schopnost dohlížet na dítě, chránit ho a poskytovat mu péči.
- Násilí mezi rodiči či osobami, které s dítětem sdílejí společnou domácnost.
- Nápadně ochranné a omezující chování a zvýšená snaha o kontrolu nad tím, co dítě dělá nebo s kým je.
- Výchovné metody zahrnující kruté nebo nedůstojné chování vůči dítěti (např. zavírání do sklepa, odpírání přístupu do domácnosti, dítě je nuceno jíst ze země atp.)

Jak komunikovat s dítětem

- Pokud s vámi chce dítě mluvit, udělejte si čas a najděte prostředí, kde budete mít klid a nebudete vyrušováni.
- Naslouchejte a nechte dítě vysvětlit, co se děje nebo dělo, vlastními slovy.
- Ujistěte dítě, že jeho/její emoce (či jejich absence) jsou v pořádku.
- Ujistěte dítě, že je v pořádku, že s vámi chce mluvit, a obecně dítě ujistěte, že nikdo nemá nikomu ubližovat.
- Poskytněte dítěti podporu v tom smyslu, že informacím, které sděluje, věříte.
- Reagujte klidně a věcně. I když je příběh, který vám dítě vypráví, obtížný, je důležité vyjadřovat klid a podporu.
- Respektujte soukromí dítěte, jeho/její tělesnou integritu a důstojnost.

- Zeptejte se dítěte, jestli se cítí doma v bezpečí. Pokud sdělí, že ne, považujte toto sdělení za bezprostřední ohrožení dítěte.
- Omezte počet lidí, se kterými sdílíte informace – oslovte pracovníka, jehož úkolem je koordinace ochrany dětí ve škole (pracovník školního poradenského pracoviště nebo zástupce vedení školy). Hlavním kritériem sdílení informací je nejlepší zájem dítěte – tzn. informace je třeba sdílet proto, aby mohla být dítěti poskytnuta adekvátní podpora, nikoliv proto, že některý z pracovníků potřebuje zmenšit svůj pocit úzkosti či nejistoty.
- Vysvětlete dítěti, že musíte informace o jeho ohrožení předat dalším odborníkům, aby mu bylo možné pomoci.
- Vysvětlete dítěti, co se bude dít dál.
- Pravdivě odpovězte na všechny otázky, které vám dítě položí (pokud znáte odpovědi).

CO NEDĚLAT!

- Neslibujte dítěti mlčenlivost dříve, než s vámi bude mluvit (je možné, že zjištěné informace budete muset nahlásit dále).
- Netlačte na dítě, nesnažte se zjišťovat podrobnosti nebo zajišťovat důkazy.
- Nekritizujte rodiče / pečující osobu, byť by z vyprávění dítěte vyplývalo, že jeho/její chování je zavrženíhodné.
- Neslibujte dítěti, že se jeho situace bezprostředně zlepší. Následné kroky mohou být pro dítě zátěžové.
- Nenavádějte dítě k tomu, aby se samo postavilo nevhodnému chování rodiče / pečující osoby.
- Nekonfrontujte se zjištěnými informacemi rodiče / pečující osoby, může to dítěti způsobit větší újmu.
- Nebagatelizujte problém, se kterým se vám dítě svěřilo, přestože se nejedná o jeho ohrožení.
- Nenuťte dítě se svlékat. Nepořizujte žádné obrazové nebo zvukové záznamy.
- Neberte dítě s sebou domů.

Jak postupovat při ohrožení dítěte?

Chronické ohrožení (ohrožení, u kterého zvažujeme, jestli v danou chvíli podat oznámení (na OSPOD či na Policii ČR). Situace nevyžaduje okamžité zajištění bezpečí dítěte, ochranu jeho života a zdraví.)

1. **Pracovník školy, který má podezření** na ohrožení dítěte nebo se mu dítě (případně spolužák dítěte) svěřilo, **se obrátí na třídního učitele** a předá mu veškeré potřebné informace. V odůvodněných případech (např. nepřítomnost třídního učitele, nedůvěra žáka v třídního učitele) je možné obrátit se přímo na pověřeného pracovníka školního poradenského pracoviště.
2. **Třídní učitel se obrátí na pověřeného pracovníka školního poradenského pracoviště**, předá mu informace, které zakládají podezření z týrání, zneužívání nebo zanedbávání dítěte, a spolu situaci zkonzultují. Je vhodné, pokud se prvotního předání informace účastní také pracovník, kterému se dítě svěřilo nebo který ohrožení zpozoroval (aby byly informace předány v autentické podobě).

3. **Pověřený pracovník školního poradenského pracoviště** na základě získaných informací a rozhovoru s žákem **vyhodnotí, zda se jedná o situaci vyžadující podání oznámení na OSPOD, oznámení na Policii ČR, nebo intervenci školy, stanoví další postup** a při vhodné příležitosti o něm **informuje ředitele školy**. V případě potřeby doporučujeme situaci dítěte v obecné rovině konzultovat s pracovníkem OSPOD nebo pracovníkem organizace, která se věnuje podpoře ohrožených dětí. Pokud do komunikace zatím nebyl zapojen třídní učitel, informuje pověřený pracovník i jeho.
4. **SITUACE VYŽADUJÍCÍ PODÁNÍ OZNÁMENÍ:**
  - V případě, že situace dítěte bude vyhodnocena jako ohrožující zdraví a vývoj dítěte, podá škola oznámení na OSPOD nebo Policii ČR a zároveň žákovi poskytuje podporu (ideálně ve spolupráci s OSPOD a dalšími podpůrnými službami).
5. **SITUACE VYŽADUJÍCÍ INTERVENCI ŠKOLY:**
  - V případě, že situace dítěte nebude vyžadovat podání oznámení na OSPOD ani Policii ČR, škola poskytuje žákovi podporu s cílem zlepšení situace a zabránění eskalace potíží. Možnosti podpory ohroženého dítěte popisuje Karta KID18. Spolupráci s rodinou by škola měla průběžně vyhodnocovat. Pokud se situace žáka nelepší (či eskaluje) nebo pokud rodiče ztratí motivaci ke spolupráci a neplní dojednané dohody, je namístě zhodnotit, zda škola vyčerpala své možnosti řešení žákovy nepříznivé situace a zda nenastal okamžik, kdy je nutné podat oznámení na OSPOD.

Jak postupovat při akutním ohrožení?

Akutní ohrožení je okamžité ohrožení bezpečí, zdraví, života či důstojnosti dítěte, které je potřeba řešit bezodkladně.

1. Je potřeba zajistit bezpečí dítěte, v případě potřeby poskytnout první pomoc a zajistit lékařskou péči prostřednictvím rychlé záchranné služby (řeší jakákoliv dospělá osoba ve škole).
2. Jakmile je dítěti zajištěno bezpečí, informuje ten, kdo se o situaci dozvěděl, pověřeného pracovníka školního poradenského pracoviště (pokud to není možné, pak jiného pracovníka ŠPP) a třídního učitele dítěte.
3. Kontaktovat Policii ČR a OSPOD a informovat o situaci ředitele školy (řeší ideálně pověřený pracovník ŠPP, v případě jeho nedostupnosti jakákoliv dospělá osoba ve škole).
4. V případě, že byly incidentu ohrožení přítomny jiné děti, je nutné zajistit jejich bezpečí a psychologickou podporu.

15. Adresář organizací podílejících se na prevenci rizikového chování

- ◆ Pedagogicko-psychologická poradna Středočeského kraje, Příbram (www.pppstredoceska.cz; 318 624 085, 733 640 081)
- ◆ Středisko výchovné péče Příbram (www.svptribram.cz; 318 632 266)
- ◆ Středisko výchovné péče Dobřichovice (www.svpd.cz; 257 711 387)
- ◆ Speciálně pedagogické centrum Příbram (spcpribram@ouu.pb.cz; 318 472 150, 702 060 955)
- ◆ Policie České republiky, Obvodní oddělení Sedlčany (pb.oo.sedlcany@pcr.cz; 974 879 740, 602 307 343, 158)
- ◆ Městská policie Sedlčany (mestska-police@mesto-sedlcany.cz; 318 822 203, 603 213 355, 156)
- ◆ Odbor sociálně právní ochrany dětí Sedlčany (www.ospod.cz, 318 822 742)
- ◆ Kontaktní centrum Příbram (kcetnrum.pb@magdalena-ops.cz ; 318 622 010, 737 391 214)
- ◆ Centrum primární prevence MAGDALÉNA ,o.p.s.(prevence@magdalena-ops.cz ; 737 284 597)
- ◆ ELROND, o.p.s. (burdova@elrondos.cz ; 773 587 552)
- ◆ ALIAS o.s. – linka důvěry Příbram (alias-ld@quick.cz , 318 631 800)
- ◆ Centra krizové intervence a poradny – děti v tíživých životních situacích (www.linkabezpeci.cz)
- ◆ Dětské krizové centrum (www.linkaduverydkc.cz)
- ◆ Linka Ztracené dítě – tel.:116 000 (116000@ztracenedite.cz)
- ◆ Policejní internetová horká linka – hlášení kyberkriminality (www.policie.cz)
- ◆ Poradna E-bezpečí – nebezpečí internetu (www.napisnam.cz)
- ◆ 116 000 Linka pro rodinu a školu (www.cestazkrize.net)
- ◆ Dětské krizové centrum (www.ditekrize.cz)
- ◆ Centrum LOCIKA (www.centrumlocika.cz)
- ◆ ACORUS (www.acorus.cz)

Internetové poradny, svépomocné weby a on-line publikace pro hazardní hráče a jejich rodiny:

- ◆ www.gambling.podaneruce.cz
- ◆ <http://www.drnespor.eu/>

- ◆ <http://stopzavislosti.cz/>
- ◆ <http://poradna.adiktologie.cz/>
- ◆ <http://www.poradenskecentrum.cz/>
- ◆ <http://www.magdalena-ops.eu/index.php/o-nas-menu/ke-stazeni/publikace.html>
- ◆ <http://www.sanim.cz/gambling-ambulance/co-nabizime.html>
- ◆ <http://pnz.prevent99.cz/sluzby>

V Kosově Hoře 1. 9. 2025

Mgr. Robert Kohout
(ředitel školy)

Mgr. Jana Němcová
(školní metodik prevence)